Luonnonvarakeskus
Erikoistutkija Jani Pellikka

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Eduskunta

Viite: Asiantuntijakutsu

Asia: HE 263/2018 vp

Asiantuntijakuuleminen

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistavahinkolain muuttamisesta

Tutkimuslaitos kiittää mahdollisuudesta tulla asiassa kuulluksi ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on edistää riistavahingon kärsijöiden tasapuolista kohtelua tilanteessa, jossa korvausvarat eivät riitä korvauksien täysimääräiseen suorittamiseen. Tavoitteen saavuttamiseksi esityksessä ehdotetaan poikkeuksellisen suuresta porovahingosta maksettavaa erityistä korvausta koskevaa sääntelyä kumottavaksi. Myös suurpetoihin liittyvät porovahingot eriytettäisiin viljelys-, eläin- ja irtaimistovahinkojen korvaamisesta siten, että viljelys-, eläin- ja irtaimistovahingot korvattaisiin jatkossa täysimääräisinä. Porovahinkoja koskevaan ilmoitukseen tulisi liittää esimerkiksi vahingon tarkan aika- ja paikkatiedon lisäksi valokuva vahingon kohteesta ja kohteen ympäristöstä. Vahinkopaikka tulisi myös merkitä maastoon. Esityksellä myös ajantasaistetaan maatalous- ja satovahinkojen korvaamista koskevaa säännöstöä.

Esityksen ennakoiduista suurpetopolitiikan ohjausvaikutuksista on monelta osin olemassa valitettavan vähän kotimaista tai kansainvälistä tutkimustietoa. Jonkin verran tutkimuksellista tukea on saatu lakiehdotuksen mukaiselle odotukselle, jonka mukaan suurpetojen läsnäolon hyväksyttävyys on yhteydessä siihen, liittyykö tilanteeseen taloudellisen menetyksen uhka. Selvää tutkimuksellista näyttöä ei ole siitä, että petovahingon perusteella saadut korvaukset muuttaisivat korvauksensaajien yleistä suurpetoasennetta vahinkoa edeltävää tasoa positiivisemmaksi. Rahallinen tuki vahinkojen ennaltaehkäisyyn näyttää parantavan suurpetojen sietämistä ja hyväksyntää.

Esitys sivuaa joiltakin osin Luonnonvarakeskuksen (Luke) tiedontuotannon edellytyksiä. Esityksen 23 § ohjaa nykyistä tarkempaan porovahinkojen dokumentointiin, mikä osaltaan edistää Lukessa tehtävää suurpetokantojen ja petojen saalistuksen alueellisten ja ajallisten vaikutusten arviointia. Tarkentuva tieto lisää todennäköisesti korvausjärjestelmän uskottavuutta. Karttuva tieto auttaa myös ennakoimaan ja osin myös ennaltaehkäisemään vahinkoja. Näin se tukee myös poronhoidon edellytyksiä.

Kokonaisuutena Luonnonvarakeskus pitää esitystä hyvin perusteltuna.

Lausunnon valmistelijat/lisätietoja: Tutkimusprofessori Ilpo Kojola, erikoistutkija Jouko Kumpula ja erikoistutkija Jani Pellikka